

ELŐFIZETES:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olesóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések **Bittermann Nándor** könyv- és könyvnyomtatás és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Megyénk gazdasági állapota.

Bácsmegeye jeles tollu és kiváló szakképzett-ségű közg. előadója, az alábbi érdekes jelentést terjesztette a közigazgatási bizottság elé:

Vármegyénk közigazgatási viszonyairól 1895. év első felében a következőket van szerencsém a tekintetes közigazgatási bizottságnak jelenteni.

A lefolyt félévben az általános közigazgatási állapot nagyobb fejlődést nem mutatott. Ennek oka nem annyira abban keresendő, hogy a várható mezőgazdasági termékek nem jogosít tul vérmes reményekre, hanem inkább abban, hogy a termékek értéke oly mértékben alászállott, hogy szemben a közterhek s a termelési költségek állandóságával, a mezőgazda nehezen fogja megtalálni természetén azon jövedelmi forrást, amelyre az előbbi viszonyok szerint számított.

Azon természetesen kapcsolatnál fogva, mely hazánk tulnyomólag agrrikultur viszonyai között egyrészt a mezőgazdaság, másrészt az ipar- és kereskedelem között létezik, a nem épen kedvező mezőgazdasági viszonyok miatt, e két utóbbi közigazgatási ág is valószínűleg megérzendi annak depriáló hatását.

A legutóbbi hivatalos kimutatás szerint vármegyénkben búzával bevettett 459,957 katasztrális hold. A búzában több helyről (cecydonia destructor) a hesseni légy újhóli kártékony megjelenését jelzik. Gazdáink ugyan részben védekeztek is ellene, amennyiben ott, ahol tavaly mutatkozott ezen felette kártékony rovar, a tarlót aratás után azonnal felszántották, de miután nem volt egyöntetű a felszántás s mint fennebb említém, csak részben szántotta fel némely gazda, az eljárás eredményre nem vezetett. A június havában előfordult sok eső pedig a jobb talajban levő búzákat igen leverte s méltán lehet tartani, hogy ez a szemfejlődésre káros hatású leend.

Rozsszal bevettett 31,056 kat. hold. Ez a homokos talajon elég jól áll, de a kötöttebb talajon a sok eső folytán szintén ledől, ami nem válik előnyére.

Árpával (őszi s tavaszi) bevettett 50,674 kat. hold. A szemfejlődés az őszi s tavaszi árpánál szép reményekre jogosít.

Zabbal bevettett 189,858 kat. hold. Ezen terménynél az volt a líba, hogy ott, hol korán vetették, a kora tavaszban kevés eső lévén, nehezen kelt ki, a később bekövetkezett esőzések sem tették esiraképessé a sokáig földben maradt magot s azért a korai vetés gazos. De a késői ve-

tések kellő időben kapván a nedvességet, elég jól állanak.

Tengerivel bevettett körülbelül 300,000 kat. hold, a mely növény eddig jól áll.

Takarmányművek közül az anyaszéna-termés mennyiségileg jobb a tavalyinál, de minőségivel kivánni valót hagy fenn, mert a júniusi gyakori esőzések miatt gyűjteni nem jó lehetett s az több helyt megfeketült.

A mesterséges takarmányművek közül a búkkönyös, zab, here, lucerna, baltacím és csalamádé eddig elég jól állanak.

A rizstermelés szintén örvedetesen halad, mint hirlik, az eddigi termelők közül többen már a közel jövőben nagyobb mérvben óhajtnak azt kiterjeszteni. Annyi tény, hogy nagy befektetéssel jár, de bőven meghozza a befektetett tőke kamatját. Az eddig elért sikerhez jelentékenyen hozzájárul a kis-sztapári rizshántoló malom kitűnő berendezése s szakavatott vezetése.

Jégkárokat jelentenek: Káty, Tiszakálmánfalva, Felső-Kövil, Kövil-Szt-Iván, Mosorin, Vilovo, Lok, Kisszállás, Csavoly, Bács-Almás, Borsód községekből. Különösen nagy kárt okozott a jégverés Bács-Almás községben, hol körülbelül 1300 holdat elvert, mind tiszta búzát, amelyből csak 30-40 hold volt biztosítva. A nép jég ellen nem biztosít, mert a biztosító társulatok, néhány kivételével, nem jó liquidálnak, ha jégkár van.

A kendertermelés az idén szép reményekre jogosít, azonban sajnos, hogy az avval foglalkozók nagy része még mindig sárban áztatja kenderét, ami a minőségnek nagy kárára van s az árban is esőkkenést idéz elő. Mert azok, kik mesterséges áztatásban áztatják kenderüket, lényegesen többet kapnak érte mint azok, kik sárban áztatják azt.

A homokterületeken a szőlőtelepítés mind nagyobb arányokat ölt. Szőlőműveléssel foglalkozó közönségünk belátva azon előnyöket, amelyek abból származnak s különösen felbátorítva a tavalyi eredménydus bortermés által, az idén tavasszal is több homoktalajon szőlőket telepített. Május hóban a peronospora viticola fellépett némely szőlőben, de az azurin s a bordeauxi keverék feckendezése által nemsokára megszűnt. A kötött talaju szőlőkben a phylloxera nagyon terjed, különösen Prigl-Szt-Iván községben pusztít nagyobb mérvben. A kötött talaju szőlők tulajdonosai részben elhatározták az amerikai szőlővesszők ültetését, de tekintettel a telepítés költséges voltára, az lassan halad előre.

Lótenyésztésünkben a lefolyt félévben is haladás volt észlelhető, mit különösen a gazdasági egyeslet lótenyésztőbizottsága lelkiismeretes s szakavatott működésének lehet köszönni, kivált az apaállatok vizsgálatának szigorú keresztülvitele lényegesen emeli s helyesebb irányba tereli a lótenyésztést.

A nagykorosi m. kir. állami méntelep bajai alosztályából kiadatni szokott 125 drb tenyészmen szintén lényegesen hozzájárul a sikerhez.

Jó fajú s magas áron fizetett lovaknak a lefolyt félévben sem voltunk szűkében, mint azt a szabadkai, kulai s zombori városok igazolták, hol nemesak bel-, de külföldi kereskedők is nagy számmal megfordultak, sőt néha községről-községre járva vásárolták kivitelre a bácskai lovakat. A cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség is innen fedezték részben lószükségeiket.

A szarvasmarha-tenyésztésnél gazdaközönségünk belátta, hogy a jó marhaállomány mezőgazdaságunk fő kincsét képezi és hogy a mezőgazda vagyonság s jóléte a jó minőségű állatok tenyésztésében nyer kifejezést. A szarvasmarha-tenyésztés terén haladáshoz lényegesen hozzájárul az apaállatok vizsgálatáról szóló szabályrendelet pontos keresztülvitele s a gazdasági egyeslet által vásárolt s különböző községek közt szétosztott jó fajú bikák. Azonban nem mulasztani el felemlíteni, hogy a hizott szarvasmarha kivitelére rendkívül békítőlag hatott azon igen sűrűn előforduló zárlat, a mely a tél- és tavaszon előforduló szájs körömfajás miatt alkalmazni kellett. S habár ezen zárlati intézkedés állategészségügyi szempontból rendkívül szükséges, mégis az egyes hízalók által szenvedett nagy anyagi károkat, kénytelen vagyok az igazság érdekében felemlíteni.

A sertésenyésztés s különösen a hízalásban, az avval foglalkozók, a drága tengeri áruk, az olesó hizott sertésárak, a Kőbányán óriási arányban fellépett sertésvész s majdnem minden hónapban előforduló kiviteli tilalom miatt, nagy károkat szenvedtek. Ugy annyira, hogy többen ezen folytonos veszteségek folytán nem akarván anyagilag tönkremenni, a hízalással felhagytak. S így ezen azelőtt határozottan igen virágzó gazdasági ágban visszaesés konstátálható. Remélhető azonban, hogy az állategészségügy javulásával s esetleg jó tengeri természettel idővel e téren is javulás állhat be.

A juhtenyésztés a gyapju- és húsárak tartós alacsonyága miatt folyton hanyatlak.

A selymentenyésztés a lefolyt félévben elég

A „BÁCSKA“ tárcája.

KERESTÜL-KASUL EURÓPÁN.

Úti rajzok.

Irtá *Passé-partout.*

XV.

— Strassburg. Avricourt. —

(Folytatás.)

Strassburgot este hagytuk el, hogy időt nyerjünk és reggel már Párisban lehessünk, ámbar meg kellett küzdenünk azzal a kellemetlenséggel, mely a német-francia határon, Avricourt-ban az utasokra vár.

Esti tíz órakor értünk oda és alá kellett vetnünk magunkat a vámvizsgálat nevé ismeretes vesszőfutásnak, melyről egy a határig velünk utazott német igen szigorúnak s gyötrelmesnek rajzolt.

A helyszínen azonban kellemes csalódás ért. Bár nem kérték utlevélünket, mégis jónak láttam azt a vámfelügyelőnek bemutatni, úgy okoskodván, hogy ha van talán okuk a német utasokat, illetőleg podgyászuakat szigorubb vizsgálatnak alávetni, a Magyarországról jövők iránt ez még sem lehet mértékadó, akiket az osztrák-német határon ugyis már megvizsgáltak. E számítás csak részben állja meg a próbát, de én a rokonszenvre is spekuláltam, melylyel a franciák Magyarországról jövők iránt s viszont viseltünk.

Akár az egyik, akár a másik volt az oka, de számításom bevált. A vámfelügyelő egy pillantást vetett az utlevélre.

— Önök Magyarországról jönnek? Nagyon jól van.

Még egy röpké telelt kinyitott táskáinkba és

reánk nézve véget ért a vizsgálat. Összenyaláboltuk podgyászuakat és szabadon haladtunk tovább a nagy terembe, hogy a vonat elindulását egy pohár strassburgi sörnél bevárjuk.

Nagyon szerencsésen jártunk ezuttal, mert eddig megtett utazásunk folyamában nagyon megszorodott amaz emléktárgyak száma, amelyekét majd itt, majd ott rokonaink s barátaink számára összevásároltunk s amelyeknek behozatala díszmü-árak címén tetemes vámnak van alávetve Franciaországban.

Mégis fölötte kellemetlen ez a vámvizsgálat. Az utas valóságos feygenenek vagy legalább toloncnak képzelheti magát a kínos mütét befejeztéig: a vonatról le kell szállni s mindent magával vinni, mert más kocsiba kell majd utóbb átszállni; azután rendőri felügyelet alatt a nagy csarnokban ki kell keresni málhánkat a hosszú padon s mögéje állva, türelmesen várakozni, míg a sor ránk kerül és addig, valamint a vizsgálat alatt „bonne mine faire au mauvais jeu“ (jó arcot vágni a rossz játékhoz) s ott szepégni, vajjon van-e valami vámolni valónk s ha van, mi jobb bevallani, vagy a véletlenre bízni magunkat, hátha a sietségben nem vesszük észre?

A már említett emléktárgyaink voltaképen nem estek volna vám alá, mert nem vittük be Franciaországba, hogy ott értékesítsük vagy ott hagyjuk; pusztán magunkkal vittük Franciaországban át hazafelé. Amde köteles-e ezt elhinni a vámhivatalnok s nem büntethet-e a bevallás elmulasztása miatt, miután ugy sem tartozik figyelembe venni azt a meutiséget, hogy nem ismerjük a vámszabályokat.

Ezek figyelembe vételével könnyű elképzelni, mennyire megkönnyebült a szívünk, midőn a vámvizsgálat az említett kedvező sikerrel végződött és mily öszintén éltettük a francia-magyar szimpatiaát, mialatt a többi utasok csak lassan szállingóztak utánunk, ugy hogy tizenegy óra is elmúlt, mire a pályaudvarnak francia területen fekvő másik végén ismét fölszállhattunk a vonatra.

XVI.

— Páris. —

Hajnal pirkadtakor érkezünk a franciáknak ugy, mint az egész művelt világnak fővárosába, miután igen kényelmetlenül töltöttük az éjt, lévén a vasuti kocsi Franciaországban a személy-s gyorsvonatokon mindannak a kényelemnek híjával, melyet Magyarországon megszoktunk, sőt még nappal sem vetekedhetnek a mi vagonainkkal, mert a rekeszek keskenyebbek és rendezen zsutoltak.

Végre is megérkeztünk.

A hosszú uton, melyet kocsiink a strassburgi pályaudvartól (gare de l'Est) a hasonnevű és más boulevard-okon a város középpontjában fekvő Hôtel Bristol-ba (Place Vendôme) vitt, kedvünkre szemléltettük a nagy város ébredését, a két malomkerék nagyságu kerekű talyizákat (eamion), melyeken élelmi szereket szállítottak, majd a nagy fuvarszekereket, melyekbe hat-nyolc ló is volt befogva egyenkint, végül a sok bluzos férfit s fókötös nőt, kik mindenfelé dolguk után láttak. Maga Páris még javában ringatózott Morfeus karjaiban.

Mi sem tudtunk okosabbat tenni: követtük példáját egy-két órára.

Az izgatottság, a párisi láz nem hagyott azonban nyugodni; csakhamar elővettem a város térképét, hogy hadiszállásunk helyét s környezetét ismerve, azokat a kiváló épületeket s az oda vezető főbb utcákat, melyek irányadó tájékoztatásul szolgálhatnak, egy szóval az egész csatatér „terepét“ tanulmányozzam, amelyen kedvesen esik a turistának, ha foglalul esik ép ugy, ha maga éjt foglyot. A gyönyör Párisnak az egyre megy: sokat éjtett már fogságba, amint őt az ugynevezett „Tout Paris“-t (a párisi világot) is sikerült már többeknek meghódítani.

Igy, kész haditervvel nyakunkba vettük a várost és mindenekelőtt a közel fekvő Madeleine-templomot látogattuk meg, ép ugy esodálván görög stíljének fonségét, mint

jól sikerült s az avval foglalkozó szegényebb sorsu családoknak lényeges jövedelmi forrását képezte.

A halászat rendszeresebben üzetik a halászati törvény életbeléptetése óta. De a Duna s Tisza szabályozása folytán a halállomány lényegesen megapadt.

Langraf földmívelésügyi miniszterium halászati felügyelője utmutatása szerint Bezdán mellett Bosnyák és Vadas bérlő urak területén mesterséges haltenyésztés létesült, amely legelső vármegyénkben, s e téren öröndetes haladásnak jelezhető. Kívánatos volna, hogy a halászati tulajdonosok s bérlők mentől többet kövessék e szép példát. Mert sajnosan kell konstatálni, hogy nálunk a halpusztítás terén igen sok, de a haltenyésztés körül nagyon kevés történt.

A vármegyei gazdasági egyesület élén rendkívül tevékeny s ügybuzgó elnökével dícséretre méltó tevékenységet fejtett ki a lefolyt félévben. Ezen jelentésem folytán felemlített tevékenységén kívül igen szép programja van a jövő félévre. Julius hó folyamán Kis-Hegyesen lódiázást tart, augusztus hó 4-én lóversenyt tart Zomborban, augusztus hó 25-én gépkiallítás tervezetik Zomborban, szept. vagy október hónapban Mezőhegyesre tanulmányi kirándulást tervez, október hó elején tiszó s borjú díjazás tartatik Zomborban tenyészállatvásárral kapcsolatban, november s december hónapban szakelőadások tartatnak a megye különböző községeiben.

Igen óhajtható lenne, hogy ezen valóban közhasznú egyesület több pártolásban részesülne gazdaközönségünk részéről.

Munkáskészhiány meggyeszerre sehol sem tapasztalható, sőt több községben felesleg van.

Latinovits Pál.

A vármegyei törvényhatósági bizottságának június hó 25-én tartott közgyűlése napján — a mint értesültünk — a vármegye alispánjának elnöklete alatt értekezlet tartatott, mely alkalommal azon eshetőségre való tekintettel, hogy a vármegye főispánjának kinevezése legközelebb meg fog történni és a kinevezendő főispán esetleg még július hó folyamán fog új állásába ünnepélyesen beiktatni, a beiktatással járó ünnepségeknél az egyidejűleg kiküldött előkészítő bizottság feladatát teljesítő bizottság alakítására egy nagy bizottság alakítását, melynek tagjait megválasztották, illetve felkérték a vármegyei törvényhatósági bizottság következő tagjai: dr. Alföldy Gedeon, Boromisza Tibor, Dungszy László, Egl József, id. Ertl János, Fernbach Antal, Fernbach József, Fernbach Péter, Gligorievits Péter, Gräber Gyula, dr. Hadzsy János, dr. Hadik János, dr. Ivanovits Iván, Jusits Lajos, dr. Kék Lajos, Latinovits Ernő, Latinovits János, Latinovits Pál, dr. Lebach László, Matkovits József, Mezey Károly, Mikosevits József, dr. Nagy István, Pinkovits József, Popovics Vazul, báró Rédl Béla, Rohem Károly, Rohonyi Gyula, Siskovits Tamás, Szabó László, Szemző Gyula, Szemző István, Szendy Lajos, gróf Széchenyi Emil, Trischler X. Ferenc, Városváry Károly, Vissy József, Vojnits Dávid, Zakó Milán és Zsupánszky Lyubomir. — Mihelyt a főispáni kinevezés megtörténik és illetőleg hivatalos alakban köztudomásúvá válik, ezen nagy bizottság Zomborban ülést fog tartani.

Erkölcseink, hitéletünk.

Hogyan? ... kérdezi a meglepett olvasó. Társadalmi, vagy akár politikai lapok akarnak propagandát csinálni a vallásosságunk, a templomlátogatásunk, azok, melyek eddig a színház látogatásával törődtek. Micsoda ósdi szellemi áramlatnak fuvallata ez? Hát csakugyan sötét árnyak

belsejének mesés fényét és az előkelő hívők sokaságát, kik ott velünk együtt áhitatukat végezték.

Imen a Place de la Concorde nevű tere sietünk, mely a világ legszebb tere: architektonikus összhangjának páratlan tökéletessége, amelynek éjszakai háttérét a Madeleine-templom, a déli pedig a Bourbon-palota (képviselőház) rokon stílusban díszeskedő épületei főlésősen kiemelnek: a klasszikus szökőkutaknak és szobroknak egymást keresztyülülő Szajna-folyam és ennek monumentális hidja azzal az érzetével változatosságu ember-skoesiforgalommal, melyet csak itt láthatunk egységes kép keretében, mindez oly benyomást gyakorol a szemlélőre, mely minden vára közását felülmúlja s oly magasra emelkedik lelkében, mint az obeliszk, melyet az egész tér ural.

Ez Páris szíve. Ennek zibongó lüktetését kedvünkre átélve, a nagy törzs szemlélésére indultunk és pedig egészen magunkban egyedül, nehogy valami vezetőnek kelletlensége megzavarja a nyeredő benyomások s észleletek közvetlenségét.

Kikerestük térképünkön a legközelebbi pályaudvart, vagyis inkább azt, amelyet gyalog legkönnyebben elérhetünk, a St.-Lazare nevűt és felültünk a körvasútra, mely Páris roppant kiterjedésű erődítményein belül minden felőrában indulva két óra alatt befutja a harmincöt kilométernyi körutat a város körül. Az ut egy részét mely bevágások és alagutakban kell tenni, de közbe-közbe érdekes látványt élvezhetni a város egyes részeire, a mérhetetlen forgalomra, a magas gyári kúrtokkal mint a fíradhatatlan munka s szorgalom megannyi utmutatóival teletűzdelt nyugzó ipartelepekre, a tágas befűtött s parkirozott terekre, valamint a boulevard-okra, melyeknek végtelen hosszú házai között elvész a tekintet, de a szemlélő mégis kellő fogalmat alkothat magának a város e fő-ereinek kimondhatatlanul mozgalmas életvilágáról, e nagy hangyaboly kizs forrongásáról.

(Folyt. köv.)

készülnek emelkedni a szabad gondolkodás verőfényes egére?

Valljuk meg, hogy immár túl sok is azoknak száma, akik magas műveltségüknek jóleső érzetében ilyen és hasonló kérdéseket vetnek föl bizalmas körben. Mintha a mai modern műveltség színvonalával megérné a szabad gondolkodásnak ez a megtévedése. Akárhány emberünk van, aki büszke a műveltségére és szellemességére, temperamentumára és világtapasztalataira, büszke a jótékonyágban dolgozó szép asszonyaira, büszke a lokalpatriotizmus minden vívmányára, de amikor vallásossága kerül szóba, akkor rendszerint kétféle a felelete.

Nagyobb társaságban a tolerancia hive, mindenkit enged a saját hite szerint üdvözülni, bizalmasabb körben a sértett önérték méltóságával veti oda: mit hallgassam én a pap prédikációját, mikor minden tekintetben felette állok a papomnak.

Ha vitázunk vele, a végső konkluziója az, hogy a vallás tiszteltetelmű, de elavult előítéletek rendszere. Megengedi, hogy a vallás egykoron nevezetes szolgálatakat tett, de hogy neki szüksége volna rá, hogy erkölcsében tökéletes maradjon, — ezt alaposan vitatja.

Szóval őszinte igazmondás szerint a művelt közönség egy részénél a vallásosság álszenteskedésnek, hogy ne mondjuk a kórlátoltság színeinek.

Nem helyezkedünk valami magas erkölcsi piedesztálra, csupán sajnálkozunk e körtüneteken.

Dacára annak, hogy a vallásról folytatott eszmecsereinkben mindig a rövidebbet húzzuk, dacára, hogy ellenfeleinket meggyőzni nincs reményünk, a velünk született ösztön, emberszeretünk, városunk és nemzetünk őszinte szeretete arra buzdít, hogy legalább a hinni tudókat közös védelemre szólítsuk a materializmus erkölcsi aszállyának továbbterjedése ellen. A sajtónak profán eszközei vannak az egyházé mellett, de tán ezek is számot tesznek.

Vannak még apró oázisok, melyeket az általános aszálly még nem pusztított el; vannak még családok, amelyeknek felöltött tagjai nem kénytelenek a költővel felsőhajítani:

„Oh bárha bennem is, mint egykor Épen élne a hit, vigaszul nekem.”

Azok a férfiak, kik tudományos buvárlattal felforgatták, megváltoztatták az emberiség világnézetét és világfelfogását, változatlanul, érintetlenül megtartották hitüket, megőrizték vallásukat. Egy Keppeler, Newton, Humboldt, szellemi nagyságának egyik legszebb vonása épen abban nyilvánul, hogy ők az isten szolgáinak emberi foglyatkozásait nem tévesztették össze a hitnek tisztaságával és magasztos lényével.

A szabad gondolkodásról par excellence híres francia nemzetnek egyik fia, a legkorszerűbb tudományok, a nemzetgazdaságtannak egyik elsőrendű mívelője, Mollinari könyvet irt a vallásról. Ebben a bölcsészeti mélyreható kutatásai, elemzése alapján hirdeti, hogy abban a veszélyes válságban, melyen a művelt társadalmak keresztül mennek, a vallás a rendnek és haladásnak nem nélkülözhető tényezője.

Magyar nők! Nem tagadjuk, hogy e sorokat elsőül hozzátok intézzük, ne az képezze becsúgyatokat, hogy jótékonyágtokkal halálkönyveket csaljatok ki a szegények szeméből, hanem, hogy őszinte könny rezegjen az élet küzdelmeiben elfáradt férjetekek szemében, midőn gyermekét imádkozni hallja.

A második zentai csata.

A P. N.-nak írják Zentáról: Hogy a cím azt mondja: csata, attól ne ijedjen meg senki. Ez a csata nem lesz olyan rettenes, mint az első zentai ütközet, amikor Savojai Eugen török koponyákkal szorta tele a zentai rétet. Erről az ütközetről neveztek el egy szigetet is a zentai hős nevére Eugen-szigetnek. Nem annyira sziget ez, mint inkább felsziget, mert nyáron a kis vizállás mellett száraz lábbal is át lehet ré menni. Ez a sziget egész esztendőn át csöndes és nyugodt. Telve van madárhanggal, de azután semmi egyéb nem akad, ami zavarná rajta a csendet Minden esztendőben egyszer azonban nagy élénkség, láma, vígság uralkodik rajta. Szeptember 11-én Savojai Eugen csatája napján, névnapját csapnak a szigeten, tele- rakják az egész vízzel körített száraz sátrakkal, ellátogatnak akkor a szigetre a bangosszavu panoramások, komédiások, nagy jó multság esik itt ilyenkor. A közönség csónakokon ostromolja meg minden oldalról a szigetet s késő éjszakáig szól a fák alatt a muzsika, míg csak utójára a cigányokat is vissza nem transzferálják a városba.

A szigetre nemokára újra beköltözik a barci élet. Fegyvercsörgés, ágyudörgés megint otthon lesz rajta s a faagastyánok, amelyek eszememőkorukból emlékeznek vissza a zentai csatára, ismerős, régen elfelejtett hangokat hallanak nemokára. A király úgy akarta, hogy az idei lovassági hadgyakorlatoknak Zenta alatt legyen vége szeptember húszadikán és huszonegyedikén. Hogy épen a zentai szigetet választották ki arra, hogy befejezzék rajta a hadgyakorlatokat, az arra mutat, hogy itt nemcsak közönséges lefuvasról van szó, hanem arról is, hogy a hadsereg megadja a megálló tisztességet Eugen hercegnek, a mul nagy hadvezérének.

A hadgyakorlatok alkalmából a király két napot Zentán fog tölteni. Ezt jelentette be a város polgár-

mesterének egy uri ember, akinek a viztkártyájára az van nyomtatva: M. Vukobranovic de Vuko et Branko k. u. k. Hofquartiermeister. A hir gyorsan terjedt el a városban s ma már egyébről sem beszélnek, mint arról a két napról, amíg közöttük lesz a király. Különben csak részben lesz közöttük a király, tudniillik nappal, mert éjjel az udvari vonat hálókocsijában fog aludni. Kiséréte a Jenő herceg fogadóban fog lakni s itt kap lakást a vezérkar is. Azokat a notabilitásokat, akiknek már a hotelben nem jut hely, magánházakban szállásolják el.

A városi magisztrátus a napokban ülést tartott, amelyen azon tanácskoztak, hogy hogyan lehetne minél ünnepesebben fogadni az uralkodót. Elhatározták a fogadtatás ünnepies voltára mindent, ami csak a város erejétől kitelik. Villamos világítással fogják kivilágítani a várost, rendbehozák az Eugen szigetre vezető utat, ahova a király a legnagyobb valószínűség szerint ellátogat s aszfalttal burkoltatják be a főutakat gyalogjáróit.

A véletlen valószínűleg abba a helyzetbe fogja juttatni Zentát, hogy a királyt már mint szabad királyi város fogadhatja. A főjegyző ugyanis a város levéltárában ráakadt egy régi pecsétre, amelyet II. Ulászló király adományozott a városnak 1506. év február 1-éről keltezett adománylevéllel s elrendeli, hogy Zenta ezentul ne mezőváros, hanem civitas, szabad királyi város legyen. A pecsét körirata: Sigillum civitatis Zynthae. A török uralom alatt veszendőbe ment ez a pecsét s mással cserélték fel; mostani pecsétjét pedig — melyben az ország címere is benn van — 1867-ben kapta a város. Most az imént említett adománylevél eredetije után kutat a város tanácsa s alapos remény van reá, hogy azt a pozsonyi káptalan levéltárában meg fogják találni, mert annak idején a káptalan tulajdonát képezte Zenta. Így a város régi jogait felújítja egy csapással emelkedhetnek a szabad királyi városok sorába.

A zentai királylátogatásnak érdekes momentuma lesz az a hidverés, amelyről tegnap értesítette a budai Flórián- és Ferdinánd-kaszárnyában állomásozó hidász zászlóaljkapta a napiparancs. A zentai partról az Eugen-szigetre fognak hidat verni, hogy a csapatok átvonulhassanak rajta. A hidverést végig fogja nézni a király is. A hid olyan nagy lesz, mint amelyet legutóbb Nagy-Maroson vertek a hidászok, ez pedig harminc perc alatt készült el.

Nem kevésbé lesznek érdekesek a lovassági uszógyakorlatok is, mely részint újdonságánál, másrészt pedig a kivitel magyarságánál fogva rendkívül érdekesnek ígérkezik.

Nem kevésbé fog állni ez a látványos gyakorlat, mint harmadfelezer embernek lovastól való átkelése a Tiszán és pedig csónakokkal olyformán, hogy a lovakat az e célra készült csónakok elé fogják, az emberek pedig benn a járműben helyezkednek el s úgy vontatják magukat keresztül a folyamon.

Az uszógyakorlatba 15 lovasszázad lesz bevonva, melyeket Halasi Pál ezredes, dandárparancsnok vezényel; és pedig a szegedi 3-ik, a kecskeméti 4-ik honvédszázadok hat-hat százada, továbbá a marosvásárhelyi 9-ik honvédszázadok három százada. Ezek a csapatok szeptember első napjain Halasra koncentrálnak, hol dandárgyakorlatokat teljesítenek körülbelül két hétig s csak 20-án mennek Zentára az uszógyakorlat begyakorlására, melyet a király az eddigi megállapodások szerint szeptember 29-én tekint meg.

A király a szeptember 26-án végződő bányahunyadi manőverrel egyenesen Zentára utazik, mely alkalommal Szegedet is érinti, a Szeged-Rökus állomáson.

A 3-ik honvédszázad Szegeden állomásozó osztálya már a jövő hónapban megkezdí ezt az érdekes gyakorlatot a Tiszán, közvetlen a Boszorkány-sziget előtt.

Apatin vasutja.

Apatinnak sine vasutja, pedig nem számlál 15 ezer lakosnál kevesebbet s lakik benne a földmívelő elemek kívül elég értelmes elem is, kereskedelem- és iparral foglalkozó szorgalmas vállalkozó ember, (kik persze mint újabb generáció, kénytelenek a hajdanában egynemű vezérember által beugrasztott bölcs kupaktanács határozatának levit meginni). Elmúlt annak ideje, hogy a kevésbé felvilágosodott elem avval érveljen, hogy Apatin azon esetben, ha vasuti összeköttetést nyerne, elvesztené jelentőségét mint dunai hajózó város, elmúlt azon idő, hogy ezen közlekedési eszközt a forgalom apadásával hozzák kapcsolatba.

Beállott azonban az, hogy ezen virágzó kereskedelmi és ipari mezőváros mindinkább vesztí élénkségéből izoláltsága miatt s így haladva tovább, majdan saját zsirájában ful meg.

Es mindennek oka nem az, hogy a kereskedők vagy iparosok vállalkozási szelleme csappant volna meg, avagy a konzervatív földmívelő osztály vesztett volna példászerű munkásságából; intelligens eleme a városnak szintén elég agilis arra, hogy helyes irányt mutasson a szorgalmas lakosságnak — mi csak a mulasztások visszhatását sijnyltük meg.

Határozottan előnyös volt városunknak a zombori és prgl.-sz-t-iváni műutak kiépítése, nagyot azonban ezek se lendítettek; beszéltek már villamos vasuti összeköttetésről Zomborral, vasuti szárnyvonalról Prgl.-Szt-Ivánra, ezek azonban dacára a vele járó sok költségnek, egyoldalú vállalkozások volnának s egyébként is a tervezgetés stádiumában maradtak.

Bács-Bodrogh vármegyének az utóbbi időben több vasuti concessiót adtak s ezek közül több vonal már a kivitel stádiumában van. A baja-újvidéki h. é. vasut augusztus hó 1-én nyílik meg s ezt követi mostau az ó-becse-gombosi h. é. vasut.

Szándékosan nevezem ó-becse-gombosi vonalnak, mert így lappanták s egész hosszában így tűzték ki.

Egy lappangó hir kelt azonban szárnyra a közel-multhban s ez az volt, hogy ez építendő vasut irányát Gombos helyett Apatinnak tűzik ki és ez esetben megtörténhetne még esetleg az a dolog, hogy ezen vonalat ó-becse-apatini vasutnak fogják hívni. Sokkal keveset voltak ezen hírek, mint hogy sem komoly hitelt adtunk volna nekik s habár a kivitelnek ezen módja csak előnyére válna az alakuló vasuti társulatnak — nem hittünk, nehogy csalódjunk.

S im legutóbb egész komoly alakot ölt a dolog. Megyénk alispánja felhívta az apatini közigazgatási kerületet, hogy a tervezett ó-becse-apatini vasuti vonal érdekében hívja fel érdeklődését és hozzájárulását az érdekelte községeknek. Elsősorban Apatin mezővárosa

van érde hogy az azon pon Apatinn nek ara költségek részvénye testület s

Az az apati a gombos biztosít, lálják be közlebe

Bre hol járs at pedig Dalja fel

O s kedest n pedig szí mint kee és vegre

Apa Eltekint melynek összekött fővonaln ebből ki közeljövő bélyei us Slavonia

az ipar e pulzust k s gyorsab ahhoz, b területet s jóval em hoznak id kilométer kedesse a téglagyár év barn e gyármány

— A ké terménye — Ismero hogy sok kultiválva gózkomp

is nagyre tehetné, e minthogy Eszeknek

Apa vasut, ha resen, ha bizottsá

Meg városa os elemek: jegyzése lékát s e is eléggé a felme

zalekkel előnyt, e eszköztől válik?

A k áll, kiké van arra feladatát

At a bajai Vass Kriz ziumhoz Vazul t

U gelikus e Tivadar l det válas

Ad sári i ura a Szabac Az adom

Es tegnap d Mariska zottsági

Ez Henrik l Antal ny váltóügy Gruda l

A felsőváre elismerés

Ej felügyel

A szombato idő esete Az előad közzététe érdekesne met. A k hetnek m

A Hugó nev levő tobu hogy an dott s e van, net

Ti Milos a lolvá me kat már ban meg lábát me

van érdekelve s ekként állván a dolog azt kell hinnünk, hogy az ügy mihamarabb aktuális lesz s Apatin újból azon ponton van, hogy vasutat kapjon. Vasutat tehát Apatinnak! Ehhez persze pénz is kell, mert a községnek aránylagosan hozzá kell járulnia az építkezési költségekhez oly módon, hogy bizonyos összegű törzs-részevényeket vesz! Ezt az összeget pedig a községi testület szavazza meg.

Az eszme a társulat részéről csak szerencsés, mert az apatin-prgl. sz. iván-ó sz. pár-bresztovác-ó-becsei vonal a gombos-hódságh-ó-becsei szemben oly előnyöket biztosít, melyet főleg a létesülő nagy forgalomban találják helyes magyarázatukat, viszont pedig a négy közelebbi községről szólva:

Bresztovác direkt összeköttetést nyerne Apatinnal, hol járásbíróháza s telekkönyve van, Prgl. Szt. Ivanon át pedig összeköttetése jutna a fővonallal Szabadka és Dálja felé.

O Szt. Iván is csak ily módon kapna vasutat, közlekedést nyerve a szélrózsa minden irányában, másrészt pedig szintén az apatini járáshoz tartozik, Prgl. Szt. Iván mint keresztező pont a fővonallal nagy lendületet venne és végre:

Apatinnak megmérhetetlen előnyöket biztosítana. Eltekintve attól, hogy oly közlekedési eszközt kap, melynek révén kéznél van mindenkor és mindenfelé összeköttetés, mert közvetlen szomszédságában lenne a fővonallal, nagyjelentőségű azon körülmény is, hogy ebből kifolyólag kihatása nyílik Apatinnak, hogy a közeljövőben közlekedési utat kaphat, Frigyes főherceg bélélyi uradalma hozzájárulásával, Eszék, jobban mondva: Slavonia felé. Ily módon pedig nagy lendületet venne az ipar és kereskedelem, a földművelési ág pedig impulzust kapna azáltal, hogy földművelőink a könnyebb s gyorsabb közlekedéssel több kedvet is mutatnának ahhoz, hogy távolabb eső vidéken is béreljenek földterületet s azért a dunai malom-ipar vasuti közlekedéssel jóval emelkedne, mert tudvalevő, hogy Szabadkáról is hoznak ide gabonát órlésre, a tavolság pedig onnét 70 kilométernél is több. Világos tehát, hogy vasuti közlekedéssel az örlők száma bizonyára szaporodni fog. — A téglagyárosok olcsó és könnyű módon szállíthatnak az év bármely időszakában eserepet, ami kitűnő minőségű gyarmányait versenyképesre teheti az egész országban.

A kenderipar, kosárfonás, facipőgyártás, halászat, terménykereskedés mind csak kedvező lendületet vehet. — Ismerve az apatini nép leleményességét felteszem, hogy sok oly iparág is létesülne akkor, mely eddig még kultiválva nem volt. Ha pedig közlekedési út letesülne győrszék atkélással Eszék felé, úgy az idegenek forgalma is nagyrészt Apatin felé gravitálna, mert ki csak szerét tehetné, elkerülni a Dálja felé menő hosszadalmas utat, minthogy Apatinból könnyebben s gyorsabban mehetne Eszéknek, ahol pedig mindenfelé jó összeköttetést talál.

Apatinra nézve tehát nemcsak azért életkérdés a vasut, hogy a jelen viszonyok változásának meggyökeresen, hanem főleg azért is, hogy fejlődését a jövőre is biztosítsa.

Meggyőződésem az, hogy nézeteimet Apatin mezővárosára osztja, tudom azonban azt is, hogy találunk oly elemekre is, kik avval érvelnének, hogy részvények jegyzése újból gyarapítaná a községi adó magas százalékát s ez tehát újabb megterheléstene volna az amugy is eléggé megadóztatott polgárságnak! Feltéve azt, hogy a felmerülő terhek tényleg emelnék is néhány százalékkal évenként a községi járulékot — vajlon mennyi előnyt, mondhatnám hasznót hoz viszont közlekedési eszközünk minden egyes lakosra, ha a terv ténnyé válik?

A községi testület jó része még konzervatív elemből áll, kiket fel kell világosítani s csakis Apatin értelmisége van arra hivatva, a jelen körülmények között pedig már feladatát képezi, hogy ezen missióban eljárjon.

Ujdonságok.

Áthelyezések. A zirci apát a számos éven át a bajai főgimnáziumnál működő dr. Kaposy Endre és Vass Krisztozton tanárokat a székesfehérvári főgimnáziumhoz helyezte át. Helyebökö dr. Molnár Sámuel és Nagy Vazul tanárok jönnek Bajára.

Új esperesi ügyész. Az újvidéki kerület evangélikus esperesi ügyészé a tiszjéről lemondott dr. Kern Tivadar helyébe dr. Beloborszky János újvidéki ügyvédet választották meg egyhangulag.

Adakozás. Toperczer Hugó, báró Rédl Béla sári uradalmanak vezetője, 50 frtot küldött lapunknak a Szabadkán építendő ág. ev. templom építési költségeire. Az adományt rendeltése helyére juttattuk.

Esküvő. Zomborevits György, városi alkapitány tegnap d. u. fél 6 órakor esküdött örök hűséget Bosnyák Mariska kisasszonynak, ifj. Bosnyák József, városi bizottsági tag leányának.

Eljegyzés. Haggenmacher Árpád, Haggenmacher Henrik budapesti svájci főkonzul fia, eljegyezte Virter Antal nyug. kir. törvényszéki bíró, budapesti köz. és váltóügyvéd s 1848—49. honvédszázados és neje szül. Gruda Irma leányát, Irénke kisasszonyt.

Ajándék. Szitás Irma kisasszonynak, a zombori felsővárosi övögyesület buzgó övonőjének az egyesület elismerésének jeleül 40 koronát aranyban ajándékozott.

Eljegyzés. Halm Ottó, zombori járási rendőrfelügyelő eljegyezte Hoffmann Ilka kisasszonyt.

A zombori Tóth Kálmán-kör f. hó 13-án szombaton a Vadászkerületi helyiségében (kedvezőtlen idő esetén a teremben) alapszabályszerű estélyt rendez. Az előadást tánc követi. A műsor falragaszok után fog közzétetni. Az eddigi tapasztalatok után ezen, szintén érdekesnek ígérkező estélyre főhívják a közönség figyelmét. A kör tagjai az estélyen díjaztatás nélkül jelenhetnek meg.

A vízbe fult. Gróf Mihály mélykúti lakosnak Hugó nevű 13 éves fia fürdés közben a falu közepén lévő tóba — belefuladt. A szerencsétlenség úgy történt, hogy amint a lovakat usztatták, azok farkára kapaszkodott s e közben lemaradt a ló farkáról, uszni nem tudván, nem is jutott többé elve a partra.

Tiszába fult. Orovecz András kocsis Beslin Milos adai bankpénztárnoknál még kora hajnalban dalolva ment le a Tiszára a lovakat megusztatni; a lovakat már meguszattatta a partra eresztette, ő maga azonban még furdott tovább, de a fürdés közben a görcs a lábát megfogta s a víz alá merült, s bele fult.

Szénaszállítás. Zombor sz. kir. város tanácsa részéről közlirre tétetik, hogy a város részére 1895/6. gazdasági évre szükséglendő 7000 (5⁶⁰⁰ kilogram súlyú) adag jó minőségű széná biztosítása iránt folyó évi július hó 19-ik napján délelőtti 10 órakor a városház tanács-teremben zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni. Az ajánlatban az adagokéinti egységár számokkal és betűkkel tisztán kiirandó. Felhívtnak a vállalkozni szándékozók, hogy ezen vállalat elnyeréseért bélyeggel ellátott szabályszerű ajánlatukat 1540 frt kiküldési ár 5%-ának mint bánatpénznek csatolása mellett Vukicevits Péter városi tanácsnoknál 1895. évi július hó 19. napján délelőtti 10 óráig beadják, mert a később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az árlejtési feltételek Vukicevits Péter tanácsnok hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Öngyilkos. Szedlácsék István, bajai lakatos mesternek segédje, Maresinó József, bikityi illetőségű 21 éves, f. hó 1-én reggel jól bepálinkázott és a tanoncot elküldte még fél liter pálinkáért. Midőn ezt a tanoncotól átvette, a palackot a földhöz csapta és golyóval töltött pisztolyal jobbról a mellébe lött. A golyó a tüdőt átfúrta és rögtön halált okozott. Az öngyilkosságot valószínűleg azért követte el, mert kedvese, Ádám Magdolna nem bízta azzal, hogy hű marad hozzá addig, míg katonai kötelezettségének eleget tesz. A kedves azt írta Maresinónak, hogy 3 év alatt a viszonyok könnyen változnak.

Véletlen halál. Herfert zentai fűrészgári gépész betegsége nejknek az orvos morfiumot rendelt. A lábbadozó asszony a mult hét egyik napján alig néhány percre kiment a szobából és 5 hónapos Elemér fiacskáját két kis lányának felügyeletére bízta. Lehet, hogy a kis fiu nyugtalankodott, lehet hogy a kis együgyű lánykák játszanak akartak — nem tudhatni, de a szegény anya, midőn a szobába visszajött, remülve látta, hogy az idősebb 4 éves leánya a kis Elemért kanálba öntött morfiummal itatja. A kétségbeesett asszony rögtön orvosért küldött, ki minden lehetőt elkövetett a fűcska megmentésére. Dacára azonban a rögtön alkalmazott ellenszereknek, a kis Elemér rövid idő alatt meghalt.

Kneipp Kura Gödöllőn. Thum Adolf ny. plébános levelet intézett lapunkhoz, melyben azt írja, hogy Kneipp ajánlatára Gödöllőre került, hogy a kurát dr. Lörcinczy és dr. Hasch urak felügyelete mellett a páciensek meglepő eredménnyel folytatják. Melegen ajánlja Gödöllőt mindazoknak, akiknek erre a kurára szükségük van.

A szocializmus terjesztője. Bámulatra méltóan komplikált gépeket létesített a gondolkozó ember ész az állati és emberi erő megtakarítására, melyek között előkelő helyen áll a M. Cornick chicagói cég által produkált, tökéletesített aratógép, melynek f. hó 5-én O-Kanizsán bevezetés céljából történt bemutatása alkalmával így kiállított fel a szállási civis: még az istenen is kifogtak már. Ezen aratógép, melyet E. Ackerman chicagói világhírű angliusz gép mérnök Müller és Weis budapesti cég egyik beltárgyával az ó-kanizsai szállásokon Tóth József volt országos képviselő, föld-irtokos vendégzerető tanyáján bemutatott a környékből összegyűlt sokaság előtt, valóban bámulatra ragadta a szemlélőt. U. i. nemcsak levágja ez a gabonát a legnagyobb pontossággal s összekaparja különben mint az arató emberek, hanem ezenkívül még kévékbe is köti anélkül, hogy a szemeket kiverne, miért is a jelenlévő szakértők szerint — ott volt Szobonya földm. isk. ig. is — előnyvel használható, amennyiben 4 ló által vontatva s egy kis begyakorlás után 2 ember e géppel 2 óra alatt — mint a kísérletből kitűnt — 2 holdat elvégez. Mindezeknél fogva az, a nagyobb uradalmaknál, hol az emberi kéz kevés, idő és munka megtakarítással használható; minthogy pedig sok munkást feleslegessé tesz, alkalmas lesz arra, hogy a már most is elégedetlenkedő szegény népet szocialistává tegye, mint a hogy már most is görbe szemmel nézték a jelen volt munkások s a fentalálót a poklok mélységese fenekére kívánták. Nem hagyható említés nélkül, hogy Tóth József és kedves neje mily páratlan vendégszeretettel fogadták mintaszertűen berendezett birtokukon a kíváncsi sokaságot. Igazi lucullusi lakomával vendégelték meg az éhes-szomjazókat s minthogy még az ó-kanizsai Ö. T. zenekara is hozzájárult a nap kellemesebbé tételéhez, alig szánták rá magukat a vigadó, hogy későn este szétoszoljanak. Igen érdekes alak volt E. Ackerman chicagói mérnök, ki tört németiséggel kijelentette, hogy a felsőmagyarországi tót zatyánkfiait gondolta magyaroknak s most kellemesen csalódott. Ackerman O Kanizsára jötték már tudott egy magyar szót az „eljen“-t, itt azt tanulta meg „ki kell inni“ és e szerint cselekedett.

Paraszt sportsman. Terjed a sport a társadalom minden rétegében. Már nemcsak szórakozásra, a test fejlesztésére, hanem ipari célokra is alkalmazzák. Egyik szabadkai lap írja, hogy Hartman Rafael ottani tojásnagykereskedő betanította egyik cselédjét a kerék-pározásra, s ma már a közlekedés a szegedi szőlők között fekvő raktárból a városba vasparipán folyik. Az egyszerű paraszt ember igen hiányos ruházatban vágat keresztül naponta a főtérre, hogy megvigye a főúlnak a szükséges értesítéseket.

Gyászhir. Jerkovits Antal nyug. kir. törvényszéki bíró, köz. és váltóügyvéd, városi törvényhatósági bizottsági tag, a mindenki által tisztelt Tóni bácsi, folyó hó 7-én déli 12 órakor rövid szenvedés után jobblétre szenderült. Temetése ma d. e. fél 11 órakor lesz. A család a következő gyászjelentést adta ki: Özvegy Jerkovits Antalné sz. Kollarovits Zsófia egy maga, mint gyermekei Közszeghy Józsefné sz. Jerkovits Zsófia és Közszeghy József es. és kir. főhadnagy, valamint unokája Közszeghy László, továbbá özv. Kollarovits Györgyné, özv. Jankovits Jánosné, Kollarovits Miklós, Mária és Olga nevében megtört szívvel tudatja felejtethetlen férje, atyjuk, nagyatya, veje, illetőleg sógoruk Jerkovits Antal köz. és váltóügyvédnek, nyugalmazott kir. törvényszéki bírónak, Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsági tagjának a halotti szentségek felvétele után élte 58-ik, boldog házassága 24-ik évében f. hó 7-én déli 12 órakor történt gyászos kimúlását. A boldogult hűlt tetemei folyó hó 9-én d. e. 10 és fél órakor fognak a bajai-utcai halottas házban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és onnan a Szent-Rókus sarkterben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig f. hó 10-én d. e. 9 órakor fog a helybeli róm. kath. templomban az Urnak bemutatatni. Zombor, 1895. évi július hó 7-én. Áldás és béke poraira!

Tűz. Adán esztűrtökön d. e. Lepojev Rádó közpénztárnok háza ismeretlen okból kigyulladt és le is égett. Szerencse, hogy a tűz nem nagyon fűtt, mert máskülönben az egész sor ház leégett volna.

Dunába fult. Protits Arkadia 18 éves lakatossegéd Protits Misó adai lakos fia e hó 2-án este Budapesten fürdeni ment a Dunába s ott belefult; holttestét esztűrtökön este fogták ki.

Vásári verekedés. Az ó-becsei országos vásáron véres verekedés történt. Ugyanis a Nagy Antalné-féle sátorban zajos multság közepette Nagyhegyesi ó-becsei és Prikoda Mihály petrovoszellói legények között nézeteltérés támadt, amelyet csak vérrel hittek kiegyenlíthetni. Prikoda volt a gyorsabb, a ki görbe nyelvű bieskájával életveszélyesen hatba szúrta Nagyt. A dulakodás közben még Barna Jánost is megsebesítette karján, míg nem az odasiető rendőrség és csendőrség el nem fogta a bieskázót és a hűvösre kísérte. Nagyt az orvoshoz vitték, aki sebtét bekötözve, elbocsájtotta. De Nagy, ugy látszik, fel sem vette sebtét s utközben ismét legénykedni kezdett a vele szembe jövő legényekkel kötött ki, akik meg újra megszurkálták úgy, hogy az orvost most már a lakásra kellett kivinni. Nagynak sebei veszélyesek.

Hivatalból felállítandó kisdudóvoda. Szeghegy község képviselőtestülete vonakodván községi kisdudóvodat felállítani, a belügy- és pénzügyminiszterium az 1891. évi XV. t. c. 18. §-ának utolsó bekezdése értelmében elrendelte, hogy a létesítendő községi kisdudóvoda céljaira a 3% pótdadó kivettessék. A közigazgatási bizottság ehhez képest utasította a járási főszolgabírórt, hogy amennyiben a község ebbeli kötelezettségének záros határidő alatt eleget nem tette, a 3%-os pótdadónak kirovása és behajtása. illetve a kisdudóvó intézetnek hivatalból való felállítása iránt intézkedjék.

CSARNOK.

Bizonyítvány-kiosztás.

Genre-kép.

A „Te Deum laudamus“ után tetőpontra jut az igazgatóság, mert igaz ugyan, hogy kiszivárog egy-két szekunda, de hát tulajdonképpen mégis csak az irás beszél.

Péter-Pál tájékan szivesen keresem föl az iskolákat, hogy elmerengjek soha vissza nem térő boldogságom után. Egyes csoportok nézik ama bizonyos négyeszetű papírokat. Egy papíron annyi öröm és annyi bánat, nem is tudom hogy férhet meg. Zűravaros hangok ütök meg fülemet.

— Igazságtalanság! — dörgi egy tagbaszakadt kamasz, a jövődű Robespierre-ja. Mindig tudtam, amikor fölszóltott és mégis megbuktatott az „édes öcsém“.

— Engem négyből hasaltattak el. Hát igazság ez? No de igaz, hogy értem sem a tatám, sem a mamám nem kunyorált.

Egy apróbb legényke megáll a sarkon és pityeregni kezd.

Többen körülveszik és vigasztalják.

— Ne sirj no, hiszen majd isméttelek. Én meg megvárlak. Jövőre sem uszom meg szekunda nélkül.

A baráti önfeláldozás Csimboraasszója: megbukni jövőre, csak hogy a pajtásával egy osztályba kerülhessem. Amott tárgyal egy más csapat.

— Latinból hányasod van?
— Jeles.
— Mutasd, csakugyan nem hittem volna. Keszeg Pali egyből sem bukott, pedig kettőből is rosszul állt.

— De kibuzta magát.
— Könnyű volt neki, mert olyan kérdéseket kapott, amire mindenki meg tud felelni.

Lassan eloszlanak az utcákon. Az idegenek hazamennek, a városi gyerekek folytonosan fürdeni mennek, mire az iskolai év megkezdődik, olyanok lesznek, mint a szerencsének. A tanár urak is elszélednek. Utaznak, nyaralnak, a mi tüdőt elköptattak, azt szeretnék visszaszerezni.

Sok édes, sok keserű van a bizonyítvány-osztásban. Egyaránt ugrál a kitűnő is, meg a szekunda is a diák előtt azon a papíron. Az egyik örömeiben ugrál, a kövér ötös meg szomorúságában, mint egy kövér Entreprise des pompes funebres fekete liberájua halálmadara.

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

Két jó házból való fiu tanoncul azonnal felvétetik Gergurov Dániel vaskereskedésében Zomborban. 3—2

Haszonbéri hirdetés.

O-Kanizsa község a tulajdonát képező tiszai hajóhid és komp vámjövédelmét busz évi időre, a vámtárgyak fentartásának kötelezettségével, haszonbérbe kívánja adni; miért is folyó évi augusztus hó 4-ik napján délután 4 és fél órakor a község házával zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Miről haszonbérleti szándékozók oly megjegyzéssel értesíthetnek, hogy a haszonbér feltételei a szokásos hivatalos órákban Tóth Kálmán községi iktatónál betekinthezők.

O-Kanizsán, 1895. évi július hó 1-én.

Mihályi Sándor,

Körmöczy László,

községi I-ső jegyző. 4—2

községi I-ső bíró.

1251. szám.
1895.

Arverési hirdetmény.

Bács-Vaskút község elöljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a vadászati jogbérlet 40 frt kikialtási ár mellett folyó évi augusztus hó 31-étől 1901. évi július hó 31-ig nyilvános szóbeli árverés útján, vagyis egymásután következő hat évre bérbe fog adni **folyó évi július hó 16-án reggeli 8 órakor**. Az árverezni szándékozók értesítettek, hogy az árverési feltételeket a községjegyzői irodában naponként a délelőtti órákban bármikor megtekinthetik.

Kelt B.-Vaskuton, 1895. évi július hó 5-én.

Pacher Béla, **Rutser István,**
jegyző. 2—1 bíró.

651. szám.
1895.

Arverési hirdetmény.

Uj-Soóvé község alulírott elöljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező vadászati jog az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a alapján 1896. évi január hó 1-től 1901. évi december hó 31-ig bezárólag 6 egymásután következő évre **folyó évi augusztus hó 4-én d. u. 3 órakor** a község házában megartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adni.

Kikialtási ár egy évre 20 frt.

Az árverési feltételek Uj-Soóvé község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kelt Uj-Soóvé, 1895. évi június hó 28-án.

Az elöljáróság.

5740. szám.
kig. 1895.

Hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye hódásági járás, Pivnica község rendőralományában évi 360 frt fizetéssel javadalmazott gyalogrendőri állás ürtült meg.

Pályázati kérvények **folyó évi július hó 15-ig** Pivnica község elöljáróhoz küldendők.

Pályázók kötelesek igazolni, hogy:

- a) magyar honpolgárok;
- b) védkötelezettségüknek megfeleltek, 24. életévüket betöltötték, a 60-ikat pedig el nem érték;
- c) feddhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan előéletűek;
- d) teljesen egészségesek;
- e) írni, olvasni tudnak és a községben divó szláv nyelvet szóban bírják.

Hódásgh, 1895. évi július hó 3-án.

Vissy József,
főszolgabíró.

3436. szám.
kig. 1893.

Pályázati hirdetmény.

A bajai járáshoz tartozó Báthmonostor községben leköszönés folytán üresedésbe jött irnokai állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állás évi javadalmazása 300 frt készpénz fizetésből áll.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1895. évi július hó 25-ig** nyújtják be.

Baján, 1895. évi július hó 3-án.

Főszbiró szabadságon:
Nikolits,
szolgabíró.

2—1

Több év óta **Theodorovics S.** nevében álló (jelenleg Theodorovics J.) kitünő hírnévnek örvendő

temetkezési vállalat

a tulajdonos betegsége miatt átadandó.

Bővebb tudósítás a tulajdonosnál nyerhető.

1074. szám.
kig. 1895.

Arverési hirdetmény.

Titel község alulírott elöljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a alapján Titel községnek kizárólag a községi határ területén levő határbeli közbirtokosok és a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező vadászati jog 1895. évi augusztus hó 1-től 1901. évi július hó végéig terjedő 6 évi időtartamra **1895. évi július hó 21-én d. u. 3 órakor** Titel község házában nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek a hivatalos órákban a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Titelen, 1895. évi július hó 1-én.

Vracsarics Gerő, **Rácz Endre,**
jegyző. 2—2 bíró.

475. szám.
1895.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíró 1893. évi 2503. számú végzése következtében dr. Bruck Ármia zombori ügyvéd által képviselt Weisz Ignác bécsi kereskedő javára Probojesevits Mariska zombori lakos ellen 295 frt 20 kr és járuléka erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 500 frtra becsült 1 drb érc-koporsóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladnának.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró 8038/1895. sz. végzése folytán 295 frt 20 kr tőkekövetelés, ennek 1892. évi április hó 11. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 29 frt 8 krban bíróilag már megállapított költség erejéig Zomborban az alpereső üzletében leendő eszközzésére **1895-ik évi július hó 19-ik napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Zomborban, 1895. évi július hó 5-én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

1131. sz. 1895.

Arverési hirdetmény.

Alulírott községi elöljáróság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Dautova község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező vadászati jog az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a alapján 1896. évi január hó 1-től 1901. évi december hó 31-ig bezárólag, vagyis 6 egymást követő évre **folyó évi július hó 21-én délután 3 órakor** Dautova község házában tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe adni fog. Kikialtási ár egy évre 15 frt. Az árverési feltételek a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt az árverés napjáig betekintheők.

Tíz forint bántépénzzel ellátott zárt ajánlatok az árverést megelőző nap esti 6 óráig elfogadtnak.

Dautován, 1895. évi június hó 26-án.

2—2

Az elöljáróság.

8322. szám.
1895.

Birtokeladási árverési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1895. évi április hó 23-án 25817. sz. a. kelt rendelete folytán közhírré tétetik, hogy Szóna község határához tartozó, ugynevezett „O-szónai erdővédi lak és hozzátartozó 10528 □ ölnyi területnek” örökroni eladása végett 1536 frt 62 kr kikialtási ár és a törvényhozás utólagos jóváhagyásának fentartása mellett **Kulán a m. kir. kincst. ispánság hivatalos helyiségében 1895. évi július hó 23-án d. e. 8 órakor** szó- és írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverés tartatik, melyre venni szándékozók ezennel meghivatnak. Bántépénzzel 10% követeltetik egy a szó- mint az írásbeli ajánlatoknál, mely utóbbiak a szabályoknak megfelelő alakban 50 kros bélyeggel ellátva, az árverés megkezdéseig az árverező bizottság kezébe, esetleg ezen jószágigazgatósághoz az árverést megelőzőleg 3 nappal benyújthatók.

— A letett bántépénzzel az árverés jóváhagyása esetében a vételárból leltetik s annak apasztására végleg elszámoltatik; az ennek leszámitásával fennmaradó vételár pedig az árverés eredményét jóváhagyó miniszteri rendelet kelte napjától kezdve 10 évi, illetőleg 20 félévi előleges és egyenlő részletekben a vételár teljes lefizetéseig számítható 5 1/2% kamattal együtt törlesztendő. — Az árverésben azok vehetnek részt, akik honi törvényeink szerint birtokszerzési joggal bírnak. — Utóajánlatok nem fogadtnak el még az esetben sem, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fentartatnak is. — Az árverési és szerződési feltételek a kulai kincstári ispánságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. — Aradon, 1895. évi július hó 2-án. **M. kir. állam-jószágigazgatóság.** (Utányomat nem díjaztatik.)

892. szám.
kig. 1895.

Arverési hirdetmény.

Alulírott községi elöljárók részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Katymár községének 10087. kat. holdnyi határában gyakorlandó vadászati jog az 1883. évi 20. t. c. 2. §-ában felemlített kivételek fentartása mellett folyó évi október hó 1-től 1901. évi szeptember hó 30-áig terjedő hat évi időtartamra **folyó évi július hó 28-án délután 3 órakor** Katymár község házában megartandó nyilvános árverés útján haszonbérbe adni fog.

Kikialtási ár 20 frtban van megállapítva.

Amiről az árverezni szándékozók azon hozzáadással értesítettek, hogy a részletes árverési feltételek a község jegyzői irodájában bármikor megtekinthetők.

Katymár, 1895. évi július hó 1-én.

Lichtneckert József, **Till Imre,**
h. jegyző. 3—1 bíró.

Eladó ház és házhelyek.

Zomborban, a Flórián-utcában levő 381. számú lakház és a mellette levő 7 házhely — összes területe 3 katasztrális hold — egyenként vagy egészben eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos:

3—1 **Bertolino Sándor.**

Kiadó lakás.

Orgona-utca 656. szám alatt, Valter Nándor főkapitány ur átellenében lévő lakház, mely áll 4 szoba, 2 konyha, pince, éléskamra, istálló- és széles folyosóból, **folyó évi szeptember hó 1-étől** kiadó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

4—3 **Butkovits József,**
vendéglős.

1225. szám.
kig. 1895.

Arverési hirdetmény.

Az 1883. évi 20. t. c. 3. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy Bács-Madaras község határában lévő azon területeken gyakorlandó vadászati jog, mely az idézett t. cikkben kitért kivételek közé nem esik, nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek folyó évi augusztus hó 15-étől számítható hat egymást követő évre bérbe fog adni, melyre névze az árverés **folyó évi július hó 21-én délután 4 órára** tüzetik ki.

Az árverési feltételek a községjegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kelt Bács-Madarason, 1895. évi június hó 20-án.

Allaga Pál, **Borits János,**
jegyző. 3—2 bíró.

880. szám.
kig. 1895.

Arverési hirdetmény.

Petrovác községében a községi birkaistálló és a hozzátartozó szolgálak felelőtlenségi munkálatainak biztosítása céljából **folyó évi július hó 14-én délután 3 órakor** Petrovác község házában nyilvános szóbeli árjelítés fog tartatni.

A kikialtási ár o. é. 1773 frt 05 kr, melynek 10%-a bántépénzzel teendő le árjelítéskor által.

Az árjelítési feltételek, jóváhagyott terv és költségvetés Petrovác község jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Petrovác, 1895. évi július hó 5-én.

Pinterits Jenő, **Pucovszky Mihály,**
jegyző. 2—1 bíró.

PLUTOS
kitünő izomerősítő bedörzsölés, verseny, futó, gazdasági lovak s egyéb gazdasági állatok részére.

Preservatívumként használva az izmokat rugalmassá s az állatot kitartóvá teszi.

Fáradtság, kimerülés, izületi s izomcsúz vagy lobos bántalmaknál, ugy-szintén sántaság, merevség és vállbénaság eseteiben egészen biztosan hat.

Az állatok izomzatában a fáradtság, ellankadás folytán tudvalevőleg tejsav képződik, ha az elernyedtt állatok végtagjai, a mellékelt utasítás értelmében, bedörzsöltetnek ezen szerrel, a képződmény gyorsan felszívódik s az izmok rugalmassága gyorsan visszatér.

100—45
E megbecsülhetlen gazdasági kincs egyedüli raktára:
TÁRCZAY ISTVÁN
GYÓGYSZERTÁRA ZOMBORBAN.
Egy üveg ára 1 frt 20 kr. 5 üveg ára 5 frt.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

XVIII

Egyes Feljegyzések

Egyes

A lejárat...
kelettel...
Az...
általános...
választó...
f. év de...
vom a...
tisztújtas...
értelmébe...
íránt kol...
Nem...
teljes tu...
mely a t...
re biztos...
— mind...
a vármeg...
pontokról...
fogja a t...
értelme...
hivatali...
ellátásár...
Felt...
a megvá...
séről sz...
vatali áll...
tokában...
Am...
törvény...
a törvény...
mazásá...
megye k...
kedvez...
legszig...
ezen ke...
szesiten...
hasznave...
nek meg...
De...
állásokra...
nek szer...
feltételn...
a válas...
gasab...
hetlenség...
megérd...
M...
nem az...
A